

Till Finansdepartementet
Fi 2016/00300/B
103 33 STOCKHOLM

Mail:fi.registrator@regeringskansliet.se

SOU 2016:8 Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m.

Svenska Försäkringsförmedlarnas förening, Sfm, har beretts tillfälle att avge remissyttrande på rubricerat betänkande. Föreningens yttrande koncentrerar sig främst på utredningens förslag som berör försäkringsförmedlarnas verksamhet.

Sfm vill inledningsvis tillstyrka att det tas ett samlat grepp om penningtvättsfrågorna. En mer enhetlig reglering blir mer överskådlig och hanterbar för verksamhetsutövarna.

Sfm anser att det föreslagna datumet för ikraftträdande måste senareläggas eller så måste lagstiftningen kompletteras med tydliga övergångsbestämmelser som tillgodoser grundläggande krav på rättssäkerhet och förutsebarhet vid lagstiftning. Det är inte acceptabelt att så stor del av regleringen föreslås ske genom föreskrifter utgivna av Finansinspektionen istället för det rättsäkerhetsskydd som lagstiftning utgör.

Sfm beklagar att utredningen inte funnit det möjligt att genomföra en konsekvensanalys för verksamhetsutövarna vad gäller bland annat ökade kostnader för hanteringen av den nya föreslagna lagstiftningen.

ALLMÄNT

Sfm är medlemsorganisationen för försäkringsförmedlare inom såväl sak-som livförsäkring. Föreningen har 282 juridiska medlemmar och 1 821 fysiska medlemmar varav 635 är sakförsäkringsförmedlare och 1 186 är livförsäkringsförmedlare. Föreningens medlemmar har tillstånd från Finansinspektionen för sin verksamhet, med registrering av tillståndet hos Bolagsverket.

Kapitel 11 Verksamhetsutövarns skyldigheter-riskbedömning, interna rutiner mm

Vi ser positivt på att det riskbaserade förhållningssättet får en större betoning genom den av utredningen föreslagna regleringen samtidigt som det ges möjlighet för regeringen, eller delegerad myndighet, att bevilja undantag från kravet på dokumenterad riskbedömning. En förutsättning för att detta ska bli verklighet i praktiken är dock att reglerna måste utformas så att resurser och åtgärder förs från områden med låg risk till områden med hög risk för penningtvätt och terrorismfinansiering. När det gäller utredningens förslag om utbildning för anställda i penningtvättsfrågor anser vi att det krävs någon form av förtydligande vad avser innehåll och omfattning av utbildningen. Ska alla anställda i ett försäkringsbolag eller förmedlarbolag utbildas eller är det enbart de med direkt kundkontakt?

Kapitel 12 Kundkännedom

Vi konstaterar att de nuvarande bestämmelserna om kundkännedom i huvudsak förs över oförändrade till ny lagstiftning. Vi noterar att tidpunkten för identitetskontroller av förmånstagare till livförsäkringar bryts ut och får en egen reglering vilket vi tillstyrker.

Utredningen anser sammantaget att förenklade kundkännedomsåtgärder fortsättningsvis inte ska kunna tillämpas ifråga om de livförsäkringar, pensionsförsäkringar och andra pensionssystem som idag omfattas av 2 kapitlet 5§ Lagen om penningtvätt. Vi delar inte här utredningens ställningstagande.

Även med ett riskbaserat förhållningssätt blir det oerhört tveksamt att försäkringsföretag ska lägga ner omfattande arbete och resurser på kundkännedomsåtgärder avseende försäkringar där risken är oomtvistat låg tex tjänstepensioner.

Vi avstyrker utredningens förslag i detta avseende.

Utredningens försök och förslag till uppdelning mellan *identifiering av kunden* och *kontroll av kundens identitet* är svårförståeligt och i praktiken blir dessa bestämmelser svårbegripliga att hantera. Om inte ytterligare förtydliganden görs i lagtext så avstyrker vi förslaget i denna del.

När det gäller utredningens förslag till identifiering och kontroll av verklig huvudman så skulle det avseende t ex tjänstepensionsförsäkringar innebära en omfattande administrativ börda som inte motsvaras av något mervärde när det gäller att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Sfm avstyrker utredningens förslag i de delar det innebär att kontroll av verklig huvudman och kontroll av om kunden eller huvudmannen är en person i politiskt utsatt ställning ska ske även med avseende på de försäkringar som idag är undantagna.

Kapitel 13 Granskning och rapportering m.m.

Utredningen föreslår förändringar av meddelandeförbudet som reglerar tystnadsplikten. Förslaget innebär en uppmjukning jämfört med nuvarande regler och att det nu ska vara tillåtet att röja uppgifter till kund när detta inte kan undvikas. Med hänsyn till att det finns sanktioner mot överträdelse av meddelandeförbudet bör här enligt vår uppfattning förslaget förtydligas så att det blir en större klarhet i hur en verksamhetsutövare kan agera.

Nytt i utredningens förslag är också att rutiner för modellriskhantering och bakgrundskontroll av personal kommer att införas. Här anser vi att det är utomordentligt viktigt att det hittas en lämplig nivå hur/när detta ska ske och att det tydligt framgår hur verksamhetsutövaren ska kunna efterleva kraven.

Kapitel 16 Ansvar för regelefterlevnad, intern kontroll m.m.

Utredningen föreslår att det av penningtvättslagen ska framgå att verksamhetsutövares interna rutiner, och i tillämpliga fall, koncerngemensamma rutiner ska fastställas av verksamhetsutövarens styrelse.

Utredningen föreslår vidare att om det är motiverat med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och natur ska en styrelseledamot pekats ut som ansvarig för att kontrollera att styrelsens beslut om åtgärder enligt penningtvättslagen genomförs. Här saknas det i utredningens förslag exempel på vid

vilken storlek och natur denna bestämmelse ska träda ikraft. I en kommande proposition bör därför regeringen återkomma med tydliga besked om vad som här avses. Är det omsättning, antal anställda, antal klienter/kunder som ska utlösa denna bestämmelse och i så fall hur ska detta kvantifieras?

Även förslaget om att utse en person på ledningsnivå till centralt funktionsansvarig behöver kompletteras med liknande förtydliganden.

Kapitel 17 Tillsyn och sanktioner

När det gäller utredningens förslag om vandelsprövning så kan vi konstatera att den frågan redan är omhändertagen i nuvarande lagstiftning för försäkringsförmedlarna. Lagen (2005:405) om försäkringsförmedling ställer krav på att förmedlaren har visat skötsamhet i ekonomiska angelägenheter samt har lämplig kunskap och kompetens för tillstånd enligt 2 kap 5§ FFL. Om tillståndsmyndigheten, Finansinspektionen, vill fördjupa denna vandelsprövning vill vi här peka på möjligheten att de samverkar med branschens eget självreglerande organ, Insuresec.

När det gäller förslagen om sanktioner anser vi att det är ytterst orimligt att en försäkringsförmedlare ska omfattas av lika villkor som ett försäkringsbolag både vad avser sanktionens beloppsnivå samt möjligheten att upprätta rutiner för regelefterlevnad.

I förslagen om tillsyn ska tillsynsmyndigheterna ges bemyndiganden att utfärda föreskrifter för informationsinhämtning som syftar till att ge myndigheten en klar bild av verksamhetsutövarens riskprofil. Vi vill här understryka utredningens egna konstaterande att detta med all säkerhet kommer att lägga en stor administrativ börda på försäkringsförmedlarna. Det blir därför av stor vikt att det görs en proportionalitetsbedömning i denna informationsinhämtning så att den tar hänsyn till enskilda verksamhetens storlek och att den är förutsebar. Annars kan detta leda till en konkurrensfördel för de större aktörerna. Eftersom åtgärden kommer att medföra ökade kostnader och det inte framgår av utredningen om denna åtgärd är nödvändig för att implementera direktivet bör frågan ges en bättre belysning innan slutligt ställningstagande. Vi finner det olämpligt att ett sådant omfattande bemyndigande ska ges till myndigheterna utan tydliga riktlinjer för hur föreskrifterna ska utformas, vilken information som ska inhämtas och så vidare. Betungande och viktig normgivning bör meddelas genom lagstiftning för att bli förutsebar och ge berörda intressenter en möjlighet anpassa sig.

Stockholm den 28 april 2016

Karin Lindblad
VD Svenska Försäkringsförmedlares förening